

มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและควบคุม
การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในเรือนจำ

ชญาภา ศิลาพิชิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2560

Legal Measures for Prevent and Control the Epidemic of AIDS in Prison

Chayapa Silapichit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2017

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องมาจาก ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรรณภักดิ์ ที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษา และเสนอแนะแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์ รวมทั้งตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อย่างละเอียด อันเป็นผลให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร ที่กรุณาเสียเวลาอันมีค่ารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้ข้อคิดและคำแนะนำจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์นันทิ จิตสว่าง และ รองศาสตราจารย์ อัจฉริยา ชูตินันท์ ที่ได้เสียเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำและชี้แนะแหล่งข้อมูล รวมทั้งแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และข้อมูลต่างๆ อันทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์วีระกิตต์ หาญปริพรรณ์ ผู้อำนวยการทันตสถาน โรงพยาบาลราชทัณฑ์ คุณวิษุตา คงพร้อมสุข ผู้อำนวยการส่วนการพยาบาล และคุณบุษบา สุขโข หัวหน้างานยาต้านไวรัสส่วนการพยาบาล ทันตสถาน โรงพยาบาลราชทัณฑ์ ที่ได้ให้ความเอื้อเฟื้อข้อมูล และให้ความสะดวกในการสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่า สามารถนำไปปรับใช้เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ในการศึกษาทางวิชากฎหมายหรือใช้เป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขัง ผู้เขียนขออุทิศคุณงามความดีนี้ให้แก่ บิดา มารดา และครอบครัว ซึ่งมีพระคุณหาที่สุดมิได้ ที่ได้สั่งสอนอบรม ให้การศึกษาและเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนเสมอมา หากวิทยานิพนธ์นี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และกราบขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ชญาภา ศิลาพิชิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	8
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	9
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	9
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2. ความเป็นมาของโรคเอดส์ ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในเรือนจำ และแนวคิดในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื้อเอดส์.....	11
2.1 ความหมายและลักษณะการแพร่กระจายของโรคเอดส์.....	11
2.2 การป้องกัน การควบคุมการแพร่กระจาย และการรักษาโรคเอดส์.....	14
2.3 สถานการณ์ของโรคเอดส์ในปัจจุบัน.....	17
2.4 ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในเรือนจำในประเทศไทย.....	23
2.5 มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในเรือนจำในประเทศไทย.....	26
2.6 การใช้มาตรการของรัฐกับหลักทฤษฎีทางกฎหมาย.....	33
2.7 หลักการพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ.....	50
2.8 หลักสากลที่รับรองสิทธิของผู้ต้องขัง.....	51
3. มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในเรือนจำ ของต่างประเทศ.....	56
3.1 แนวปฏิบัติเรื่องโรคเอดส์ในเรือนจำขององค์การสหประชาชาติ.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	65
3.3 ประเทศอังกฤษ.....	76
3.4 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.....	83
4. วิเคราะห์ปัญหาการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในเรือนจำ.....	93
4.1 วิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในเรือนจำ.....	93
4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในเรือนจำของประเทศไทยกับต่างประเทศ.....	103
4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในเรือนจำของประเทศไทยกับต่างประเทศ.....	113
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	130
5.1 บทสรุป.....	130
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	136
บรรณานุกรม.....	140
ประวัติผู้เขียน.....	146

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ตารางแสดงจำนวนผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมในเรือนจำและทัณฑสถาน ทั่วประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556 – 2559.....	2
1.2 ตารางแสดงจำนวนผู้ต้องขังติดเชื้อเอชไอวีที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ราชทัณฑ์ ตั้งแต่ปี 2556 – 2559.....	4
1.3 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มโรคที่เป็นสาเหตุการตายของผู้ต้องขังป่วยที่เข้ารับ การรักษาในโรงพยาบาลราชทัณฑ์ ตั้งแต่ปี 2555 – 2558.....	5